

ΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΚΑΡΑΒΑΝΑΣ

ΤΟΥ Χ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΜΙΑ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΚΗΔΕΙΑ

"Όταν τελείωσε η στρατιωτική μας υποχρέωσις πήγαμε διοι νά παραδόσουμε τὸν δηλισμὸν μας, ντυμένοι τὰ πιο καλά μας ρούχα. Λουστρίνια, ήμιψηλα, μεταξωτά μαντηλία, λαιμοδέτες φούκοδ, μυροδές και τὰ παρεπόμενα τῆς ἐπιδέξεως. Ούτε σὲ νυφοπάροι νά πηγαναμε δέν θά ντυνόμαστε έτσι..."

Μέσα στὸ δημίφως οιλούντες διαγράφονταν, ποὺς θύμιζαν εἰνότες τῆς Γαλλικῆς 'Επαναστάσεως.

τὰ παγούρια, οι σάκκοι και τὰ δορύλα. Παραδίδαμε τὴν πολεμικὴ μας ίδιατητα και ξαναγράψαμε στὸ εἰρηνικὸν μας τὸ κουστοῦμα. 'Έκει τὸ τούρφιο ποὺς ακίδες μόνον σκότωσε, ἔκει τὸ σπαθὶ τὸ διατάρθενο, που ἐλαύνει σῶστα καρδέτης—δέν είχαν ἕχαγει ἀκόμη οι πόλεμοι στὴν Βαλλακινή—έκει οι ἀδειανοί οι κάλυκες, τῶν δοκών οἱ κάρπτες η σφαῖρες, τῶν ἔηγαμένων πειθάδων τῆς Αττικῆς, τὴν ἥσυχη μόνον είχαν ταράξει.

Νάτα και τὰ πελήκηα δλα, ποὺ τοὺς ἡμέρες τῷος, ροφούσαν ἀχόρταστα τὸν ἄμφορον ἀνθύπων ιδῶστα. Πόσες εἰδήνες και πόσες διακρίσεις και, πόσες υποχρέωσες δέν μᾶς φόρτωσαν στὸ κεφάλι μας! Τσαλακωμένα τώρα, ἀψύχα, σάν νά ζητωθήκαν τα εἶνα ἀπάντη στὸ ἀλλο!

Μερικά μᾶς κυττάζαν με τὸ γαλάζιο τοὺς ἔθνοσμον, σάν μὲ μεγάλη μάτι γαλάν. Μᾶς κύτταζαν σάν νά λυπόντουσαν γιὰ τὸν ἀποχωρησμὸν μας. Καὶ ημεῖς κάποια μωστικὴ συγκίνησι αιτανάσματα, σάν νά μᾶς χώριζαν ἀπὸ καλοὺς συντρόφους, μὲ τοὺς δοποὶς περδάστε τόσο καλά, σάν να ἀφίναμε ἔκει, στὶς κορτές ἀπάντη πλάκες τοῦ γαρεφού, καὶ ἀπ' τῇ ξυνὴ μας, κάτι ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ μας, σάν να πράσι, τόσον καιρὸ τώρα που δέν τ' ἀποχωρήστηκαμε, καὶ τὴν ψυχὴ μας...

Νά τὸ ἀπένερχον μου, ποὺ ἀκούγε τὴν καρδιά μου κάθε ἡμέρα νά χτυπᾷ, νάτο, σὲ μὰ ἀκρη, σάν πεταμένο και λυπημένο και χαμένο πειά. Νά και τὸ πλήκιο. Πόσες φορὲς δέν ἔθερμάνη ἀπὸ τὸ διαλογούμονος τοῦ κεφαλού μου και δέν ἔνιωσε τὰ δνειλὰ μου και δέν συνέτεινε στὶς σκέψεις μου...

Και τώρα τὰ πετάμε έκει και φεύγουμε!

* * *

"Αφρος σὲ μὰ ἀκρη τὸ τουφέκι μου, ποὺ μύριζε πετρέλαιο και λάδι, σάν νά ήταν μπακαλόγατος.

Στὶς ψυθομαχιαὶς οὔτεμε βροχὴ φυσίγγια και αὐτὰ πέφτανε ἀκαντα και ἀνυγα, σάν νά χτυπούσαν τενεκέδες.

— Τάπ! Τάπ! Τάπ!

Πάγε στὸ διάβρω, ἔπειτελίστηκε κι' δ πόλεμος. Ούτε νά σκοτωθῆς στὴ μάχη δέν ἀξίζει σήμ' ρα.

Τάπ! Τάπ! Τάπ!

Πέφτας μὲ τενεκεδοκρούσια, σάν νὰ είσαι ἀποτυχον βλαχοδήμαρχος 'Αποκρόμων'...

Ποὺ δ' θάνατος μὲ γκρᾶ? Νόμιζες δέτη κατέβαιναν, οι οδρανοὶ και ο' ἔπειρον κι' δέτη σ' ἀποθένοντα μέσα σὲ καπνοὺς και βρότους!!!

Μόνον, ποὺ δ' θάνατος είνε ἀπὸ νίκελ τώρα! Πρὶν δηλαδή ἀστούμες δέκα λεπτά και τώρα στοχίζεις μάτι δραχμή, δέσο δηλαδή στοχίζεις κι' ή νικελίνην σφρίτα!!!

Τι ωτέροχος δ' πόλεμος ἀλλοτε!!!

* * *

"Ετρέμεν δ τόπος, ἀπὸ βρόντους τουφεκιν και τὸν κανονιῶν! 'Ο ήλιος σκοτιζόντων ἀπὸ τὸν καπνὸ και ή μυρωδά τῆς μπαρόντης σ' ἔμβοθον. Πλέθινες, μά πεθαίνες μεθυσμένος ἀπὸ πόλεμο!!!

Σκότωνες, μά καταλάβαινες δέτη σκοτώνεις... Τὸν ἔβλεπες τὸν ἔχθρο ἀγγρι, ἀναμένον, ωχορόκκωνο ἀπέναντι σου και καταλάβαινες τὴ δύναμι σου.

Σήμερα δολοφονεῖς, δέν σκοτώνεις!!!

Μέσα στὸ σκοτάδι τῆς γύντας μιὰ μεγάλη συνωμο-

ω, δ στρατιώτης αὐτὸς μάτι ζήτησε νά κάνουμε τὴν κηδεία και τού διακοπέντος

Πολλὲς φορὲς πολεμᾶς ἡμέρες, ἔβδομάδες και οὗτε βλέπεις διότι τὸν ἔχθρο.

Τὸ ἔγχι σου πέφτει μέσα σου. Καταλαβαίνεις διτ δὲν ἀξίζει η δύναμι σου πειά και ή ρώμη σου είνε κατί δέχομενος, σαν τῆς κυριούλας σου τὰ ζέρκα και τὰ χαίμαλια!!!

Κ' έτσι ουτὸν διαγραφούντουσαν μέρα στὸ ήμερον - μικραίνεις - μικραίνεται... Και ἀντὶ νά γίνει μέγας, γενναίος στὰ αισθήματα, γίνεται μικρανθρώπος, κακάνθρωπος, παλάνθρωπος, παλανθρόπικος, νεοέλληνας, αναίσθητος και ἀφιλοτυμος...

Πάρει στὸ διάλογο! Αύτη ή πρόδοος; ἐπεζοποιήσεις και τὸ μεγαλοπρεπέστερο πρόγμα τῆς ζωῆς;

Τὸν πόλεμο! ... ***

— Βρέ κομιμήδικε;

Μὲ κούνις ένας στρατιώτης καθὼς έκανα τὶς σκέψεις αὐτές.

"Ήταν ένα θηλυκό γύνακο σὸν σύνο και σὴν ζωῆς.

— Άίντε, γιατὶ θὰ φύγουνε!

Τότε θυμήθηκα. Είχαμε παρασκευάσει μάτι μεγάλη τουνάλετα, γιὰ νὰ παραδούντον δηλισμὸν κ.τ.λ. Τὰ κρεβράτια τῶν θαλάμων είχαν ξεστρωθεῖ, και μόνον τὰ μαξιλάρια ήμεναν γυμνά, ήγουν 'έναιν κελύταν'! Οι συνωμότες μάζεψαν σὲ ωριμένα μέρη και διαν φύγαν οι άξιωματικοί τὸ κίνημα ξερρόγαν. 'Άρχισε μιὰ βροχή μαξιλαρών, στὶς τάξεις τῶν καλοντυμένων. Θέλησαν νά φύγουν ἀπ' τὴν θάλη ξέδο, ἀλλά έκει τοὺς ἐπερίμενεν γερή ένδητα. 'Έγρεξαν νά κλεισθούν στὸν μαγάλο θάλαιμο, ἀλλὰ και ἔκει δὲν έχθρος είχαν προλέψει και τοὺς περίμενεν. Η μόνη έλπιδα ποὺ τοὺς έμαινεν ήταν ή μύμα, και ἀπεδόθησαν ἀπεγνωσμένοι στὸν ἄγνωνα. Επὶ δύο δρες ή μαξιλαρούμαχη, μέσον στὶν αἴθουσα, κυριολεκτικὸς έμαινετον. Τὸ έδαφος είχε στρωθεῖ ἀπὸ τῶν μαξιλαρῶν τὰ χορτάρια, ποὺ χρησιμοποιοῦν γιὰ παραγέμμασι. Ο δρόμος κατώ πόρπης ἀπὸ τὰ προσκέφαλα ποὺ πέσαν μάτι τὰ παράθυρα. 'Οσος δέν είχαν μαξιλάρια νά πετάξουν, πετούσαν καρβάνες, πιλήκια, παγούμα αδειανταί και τι πίσκαν...

τοὺς έσαλατοποίησαν.

Κ' έδως κανένας δέν έθύμασε και διοι διγελούσαν και διαν κίνησαν σὲ φύγουν, ἀρπάξαν μάτι μαργαριτάρια μεσά σ' ένα δάλιμο και είχε τοὺς κανονισμοὺς γραμμένους ἀπὸ πίσο, και τράβηξαν γιὰ τὴν Αθήνα, γιὰ τὴν έλευθερία ζωῆι, κρατάντας ήγηλο τὸ λάφυρο αὐτὸν και χαϊστώντας, γιὰ πάντα, τὸν στρατόν!!!

***

Δίπλα στὸ Πτωχοκομεῖο, μιὰ δύμρη φύγει τὸ πρωτὶ σύνο και καποίον στρατιώτη είχε στρωθεῖ στὸ διμούλιο μας. Μόλις τελειώναν τὰ γυμνάσια, δ στρατιώτης τραβίσθησε στὸ Πτωχοκομεῖο, ποὺ ἀλλο προσκλητήριο τὸν περίμενεν.

"Όταν γύριζε ἀπὸ ἔκει, μάτι έφερναν γεράνια και δενδρολίβανα. Μᾶς ἔλεγε διτ τοῦ προσέφερεν ή Θεοδώρα. Εἰς βάρος τοῦ πολλὰ άστεια έπαιζόντων σαν υγηλο τὸ λάφυρο αὐτὸν και χαϊστώντων, γιὰ πάντα, τὸν στρατόν!!!

Στὰ παρηγόρια, γονυπετᾶς, τρεχάδη, είραι μάρνα, θεριό μέντηρ στρατός, λιοντάρη μηνοραμάνα.

T' αντει μον τὰ συνείθισα μέπλακ και μπούν και σμπάρα, Γάδ δες με... 'Αρειμάνιος και τῶν έχθρων τρομάρια... ***

'Υπληρωτοῦσα μὲ μαρδιά και δούλα και, πατρίδα, δεκαμερά επαιργα, και διπρά μετράτα είδα... ***

Και τὰ περγοῦσα μιὰ χαρά, ἀλλούμων' δύμως τώρα, "Αχ, τώρα μᾶς χωρίζουνε, άγαπητή Θεοδώρα!...

"Όταν ήλθεν ή ήμέρα τῆς ἀπολύσεως, δ στρατιώτης αὐτὸς μάτι ζήτησε νά κάνουμε τὴν κηδεία και τού διακοπέντος

